

UDC (УДК) 342.565.4:353
JEL Classification: K 10; K 23

Бондаренко Вікторія Анатоліївна,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри іноземних мов та культури фахового мовлення
Львівського державного університету внутрішніх справ
e-mail: qwsrty0304@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-2326-4394

АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО ЯК ПРАВОВИЙ ІНСТИТУТ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Анотація. Розглянуто теоретичні питання адміністративного судочинства як правового інституту адміністративного права. Обґрунтовано, що адміністративне процесуальне право є підгалуззю адміністративного права на підставі відповідності правових норм, що регулюють сучасне адміністративне судочинство, які характеризуються в юридичній науці критеріями диференціації, конкретизації й інтеграції правового регулювання. Правосуддя, яке здійснюється судами в порядку адміністративного судочинства, має адміністративно-правову та цивілістичну процесуальну природу, яка зумовлена єдністю цілей здійснення цивільного та адміністративного судочинства, схожістю процесуальної форми, наявністю міжгалузевих інститутів цивільного процесуального, господарського процесуального та адміністративного процесуального права. Право адміністративного судочинства визначено як сукупність правових норм, встановлених Кодексом адміністративного судочинства України, що врегульовують діяльність адміністративного суду та учасників адміністративного судового процесу, пов'язану з розглядом та вирішенням справ адміністративної юрисдикції у сфері публічних правовідносин.

Ключові поняття: адміністративне судочинство, адміністративний процес, публічно-правові спори, правосуддя в адміністративних справах, адміністративна юрисдикція.

Bondarenko Viktoriia,

Candidate of Law,
Associate Professor of the Department of Foreign Languages
and the Culture of Professional Communication
Lviv State University of Internal Affairs
e-mail: qwsrty0304@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-2326-4394

ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS AS A LEGAL INSTITUTION OF ADMINISTRATIVE LAW

Abstract. The article deals with theoretical issues of administrative proceedings as a legal institution of administrative law. It is substantiated that administrative procedural law is a sub-branch of administrative law on the basis of conformity of legal norms that regulate modern administrative proceedings, which are characterized in legal science by the criteria of differentiation, concretization and integration of legal regulation. Justice exercised by courts in the order of administrative proceedings has an administrative-legal and civil procedural nature, which is conditioned by the unity of the purposes of civil and administrative proceedings, the similarity of the procedural form, the presence of inter-branch institutions of civil procedural, economic procedural and administrative procedural law. Law of administrative proceedings is defined as a set of legal rules established by the Code of Administrative Proceedings of Ukraine that regulate the activities of the administrative court and participants of the administrative judicial process related to the consideration and resolution of cases of administrative jurisdiction in the field of public relations.

There are sufficient arguments to support the administrative concept of the place of the rules governing administrative proceedings. At the present stage of legal regulation, it is necessary to consider some characteristic differences between administrative law and the rules governing administrative proceedings. For example, administrative proceedings are governed by a principle of dispositiveness that is not inherent in administrative law. The similarity of the procedural form of civil and administrative courts, which is manifested in the presence of inter-branch institutions, does not serve referring administrative proceedings to the institutions

of administrative law and administrative procedural law. Regarding the study of legal presumptions, attention is paid to the value of the administrative concept that proves the real impact of the specificity of substantive law on the procedural form of administrative cases examined by courts. This, in particular, is manifested in a procedure concerning distribution of duties of proof that differs from civil litigation.

Key concepts: administrative proceedings, administrative procedure, public law disputes, administrative justice, administrative jurisdiction.

DOI 10.32518/2617-4162-2020-1-72-78

Вступ

Важливим правовим інститутом, що захищає порушені органами виконавчої влади права і свободи людини та громадянина, є адміністративне судочинство. Адміністративне судочинство нерозривно пов'язане з поняттям і принципами правової держави. Система правової держави та її функціонування забезпечується належним чином організованою судовою владою з власними матеріальними та процесуальними правовими атрибутами. Важливою ознакою правової держави є наявність спеціалізованого правосуддя (конституційного, цивільного, кримінального, адміністративного судочинства), за допомогою якого здійснюється в країні судова влада. Адміністративне судочинство в правовій державі здійснюється відповідно до створеної в країні судової системи загальними судами або спеціалізованими адміністративними судами.

Важливе значення для розробки цієї проблеми мали праці вчених: В. Авер'янова, О. Андрійко, В. Бевзенка, А. Берлача, Ю. Битяка, І. Гриценка, Є. Додіна, Р. Калюжного, Л. Кисіль, С. Ківалова, А. Козловського, М. Козюбри, Т. Коломонець, В. Колпакова, О. Кузьменко, В. Курила, Є. Курінного, В. Луця, Р. Мельника, В. Настюка, Н. Нижник, Н. Оніщенко, О. Остапенка, А. Селіванова, О. Харитонові, В. Цветкова, Я. Шевченко, Ю. Шемчушенка та ін. Водночас реалізація Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами вимагає удосконалення захисту прав і свобод людини та громадянина у сфері публічних правових відносин.

Мета статті – проаналізувати адміністративне судочинство як правовий інститут адміністративного права.

1. Адміністративне процесуальне право як самостійна підгалузь права

Нормами адміністративного права регулюються суспільні відносини в сфері державного управління у зв'язку із здійсненням функцій управлінського характеру. Порядок розгляду та вирішення судами різних категорій справ є предметом відповідних процесуальних галузей (цивільного процесуального, конституційного

процесуального, господарського процесуального, кримінального процесуального, адміністративного процесуального права). Європейські інтеграційні прагнення суспільства та держави на сучасному етапі розвитку української держави закономірно породжують нові вимоги до державно-правових та соціальних інститутів і явищ в Україні [1, с. 352].

Предметом адміністративного процесуального права є процесуальні дії суду та зацікавлених осіб під час здійснення правосуддя в адміністративних справах, тобто судовий адміністративний процес або адміністративне судочинство. У ст. 4 Кодексу адміністративного судочинства України правовідносини, що складаються під час здійснення адміністративного судочинства, позначені терміном «судовий процес» [2]. Адміністративне судочинство відіграє важливу роль у реалізації фізичними та юридичними особами права на судовий захист, встановлює правові підстави для оскарження актів, рішень і дій (бездіяльності) органів державної влади та місцевого самоврядування, процедуру розгляду адміністративних справ, забезпечує реалізацію гарантованого Конституцією України права на судовий захист, забезпечує здійснення судового контролю виконавчо-розпорядчої діяльності [3, с. 35].

Окреслені сфери суспільних відносин дають змогу виявити наявний зв'язок між адміністративним матеріальним правом і адміністративним процесуальним правом, що є доцільним для розкриття підходу про адміністративне судочинство як про інститут адміністративного та адміністративного процесуального права, простежити їхню значущість для правових презумпцій у цій сфері.

На тісний зв'язок цих елементів системи права вказує В. Шаганенко [4, с. 70]. Він вважає, що такий зв'язок проявляється насамперед у тому, що в межах адміністративного судочинства розглядаються спори з публічних правовідносин. Норми про адміністративну правосуб'єктність, використання доказів і деякі інші очевидні з особливостей адміністративного права.

З огляду на те, що адміністративне законодавство охоплює дуже велике коло нормативних актів, що регулюють різноманітні відносини в управлінській сфері, до інших осо-

бливостей здійснення правосуддя у справах із публічним елементом, зумовленими нормами адміністративного права, можна віднести специфіку інституту професійного представництва у Кодексі адміністративного судочинства України (далі – КАС України), розподіл тягара доведення в процесі, можливість судом за своєю ініціативою витребувати докази та визнавати обов'язковою явку в суд посадової особи органу, наділеного владними повноваженнями.

Процесуальні особливості, що характеризують адміністративне судочинство в порівнянні з цивільним процесом, зумовлені специфікою публічних правовідносин, наявністю владного суб'єкта, прагненням збалансувати таку нерівність та захистити слабку сторону в процесі. Це не вступає в протиріччя з принципом змагальності, оскільки за сторонами в будь-якому разі зберігається широке коло загальних і спеціальних прав.

Щодо адміністративного судочинства в господарському процесі М. Карпа зазначає, що господарський суд, вирішуючи публічно-правовий (адміністративний) спір, не тільки виконує функцію правосуддя та контролю за законністю дій і рішень владних органів (посадових осіб), а й активно підтримує невідного суб'єкта адміністративного судочинства в процесуальному сенсі, а не в сенсі лобіювання за суттю спору [5, с. 29].

З одного боку, цей зв'язок вказує на велику кількість точок дотику, що виникають на стику адміністративного матеріального права та адміністративного процесуального права. З іншого боку, це викликає неоднозначність у розумінні місця останнього в системі права України. Від характеру зв'язку та спільних рис буде залежати висновок про те, чи ближче адміністративне судочинство до адміністративного права, чи підпадає воно під його регулювання або ж судовий адміністративний процес за природою має більше схожих рис з цивілістичними процесуальними галузями (цивільним процесуальним і господарським процесуальним правом).

Вирішення цього питання, яке в правовій науці залишається відкритим, має значення щодо правових презумпцій, оскільки вони належать до єдиної системи норм. Правові презумпції, перерозподіляючи тягар доведення в конкретному випадку, підпорядковані цілям правового регулювання.

Розвиток вчення про урегулювання нормами права порядку вирішення судами правових конфліктів (спорів) громадян і юридичних осіб, права яких порушені, з суб'єктами, наділеними державними (публічними) повнова-

женнями, відображено і в науці адміністративного, і цивільного процесуального, господарського процесуального права.

Ця проблематика відома та розглядалася адміністративістами та процесуалістами в контексті співвідношення понять «адміністративна юстиція», «адміністративна юрисдикція», «адміністративний процес», «адміністративне судочинство».

2. Адміністративне судочинство як правовий інститут адміністративного та адміністративного процесуального права

Не маючи на меті позначити всі наявні в науці адміністративного права погляди щодо характеру норм, що регулюють адміністративне судочинство, їх місце в системі права, зупинимось лише на деяких з них для того, щоб обґрунтувати виділення правових презумпцій в адміністративному судочинстві.

На думку В. Авер'янова, предметом адміністративного права є сукупність суспільних відносин, що виникають в процесі владної діяльності суб'єктів публічної виконавчої влади та здійснення адміністративного судочинства. Одну з груп суспільних відносин, що належать до предмету адміністративного права, складають відносини, пов'язані з адміністративним судочинством [6, с. 73]. Конкретизуючи цей момент, В. Авер'янов вказує, що предмет зазначеної галузі становлять, зокрема, відносини суддів з іншими учасниками адміністративного судочинства, пов'язуючи інші ділянки суспільних відносин, що регулюються нормами адміністративного права, з діяльністю органів публічної влади та окремих громадських організацій.

У межах адміністративного судочинства судді місцевих судів розглядають справи про адміністративні правопорушення. Адміністративне судочинство, як вказує В. Авер'янов, здійснюється в порядку, регульованому нормами адміністративного права [7, с. 5].

О. Корчинський вважає, способами забезпечення правового захисту громадян у сфері державного управління є: адміністративний спосіб; загальносудовий – розгляд і вирішення судами загальної юрисдикції при використанні цивільно-процесуальної форми скарг на дії; квазісудовий (англо-американський, англосаксонський); судовий спеціалізований, тобто адміністративна юстиція характеризується створенням спеціалізованих судів для вирішення спорів по індивідуальним адміністративним справам, що виникають в сфері функціонування органів управління [8, с. 155].

Тобто третім самостійним видом адміністративного процесу (поряд з процедурами

розгляду органами публічної влади звернень громадян і фізичних осіб, процедурами застосування адміністративного примусу) є адміністративне судочинство як органічний процесуальний елемент адміністративної юстиції. Адміністративна юстиція в загальноприйнятому сенсі цього поняття означає судовий контроль за законністю актів і дій публічної адміністрації.

Подібної думки дотримується М. Джафарова у статті «Сучасний погляд на предмет адміністративного процесуального права України» [9].

Я. Сідей, досліджуючи розмежування адміністративної юрисдикції з іншими видами юрисдикції у сфері судової компетенції, розділяє поняття адміністративна юстиція і адміністративне судочинство [10, с. 197]. Дотримуючись широкого розуміння адміністративної юстиції, автор вказує, що остання включає розгляд адміністративних спорів (а не адміністративних справ) в особливий (адміністративний) порядок розгляду судовими та позасудовими (квазісудовим) адміністративно-юрисдикційними органами.

Адміністративне судочинство – це не діяльність адміністрації, а вид судочинства з розгляду адміністративних справ в особливому порядку, регламентованому нормами адміністративного процесуального права.

О. Константій у статті «До питання поняття, предмета, методу і системи адміністративного судочинства України» вказав, що нині остаточно з'явилося підґрунтя для визнання існування у сучасній системі права України нової, відділеної від адміністративного права, процесуальної галузі права адміністративного судочинства. Більш стисло право адміністративного судочинства можна понятійно визначати як сукупність правових норм, що врегульовують діяльність адміністративного суду та учасників адміністративного судового процесу, пов'язану з розглядом і вирішенням справ адміністративної судової юрисдикції [11, с. 90].

Адміністративне судочинство як складову адміністративного процесу розглядає М. Романяк [12, с. 94]. Адміністративне судочинство розуміється автором як розгляд в установленому законом порядку справ, суб'єктом вирішення або одним з учасників яких є виконавчий орган державної або місцевої влади, який здійснює повноваження владного характеру щодо інших суб'єктів права і який реалізує компетенцію з виконання державних функцій.

Цей вид процесу М. Романяк позначає як адміністративно-захисний процес. На його думку, адміністративне судочинство має

подвійний характер: з одного боку, це судова діяльність зі здійснення контролю адміністративної нормотворчості за нормативними та ненормативними правовими актами (адміністративний процес), з іншого – застосування судами адміністративних покарань (провадження у справах про адміністративні правопорушення).

В. Бевзенко під адміністративним судочинством (адміністративним правосуддям) розуміє особливу форму судової влади, здійснювану уповноваженими судовими органами (суддями) за заявами громадян та інших суб'єктів права в зв'язку з оскарженням рішень і дій (бездіяльності) органів публічного управління, їх посадових осіб, нормативних та ненормативних правових актів, метою якої є вирішення публічно-правових спорів, адміністративних справ і здійснення судового контролю за публічним управлінням [13].

Розглядаючи адміністративне судочинство в контексті формального змісту адміністративної юстиції, М. Петришина визначає останню як комплексний інститут державного та адміністративного права, що регулює діяльність судових органів з вирішення публічно-правових спорів у сфері державного управління [14, с. 99].

Незважаючи на безліч поглядів фахівців у галузі адміністративного та адміністративного процесуального права на сутність, місце та природу норм, що регулюють адміністративне судочинство, їх аналіз вказує на два сформованих підходи до проблематики цієї правової інституції. Представники першого підходу ототожнюють адміністративне судочинство з провадженням у справах про адміністративні правопорушення, або якоюсь мірою включають в його структуру, водночас широко тлумачать категорію «адміністративна справа». Другий підхід визначає адміністративне судочинство як елемент адміністративної юстиції, розуміючи останню як судовий контроль.

Історично склалося, що спочатку окремий вид судового провадження, який би враховував специфіку розгляду і вирішення судом справ, що виникають з адміністративних та інших публічних правовідносин, у процесуальному законодавстві було визначено в Адміністративному кодексі УСРР [15].

У Цивільному процесуальному кодексі України (від 18 липня 1963 року) були положення щодо провадження за скаргами на дії адміністративних органів.

З введенням в дію з 1 вересня 2005 року Цивільного процесуального кодексу України, законодавцем у галузі правового регулювання ЦПК України була виведена така категорія

справ, як справи про оскарження дій органів і посадових осіб, пов'язаних із накладенням адміністративних стягнень.

У період становлення Української держави до прийняття КАС України самостійного та відособленого правового регулювання адміністративне судочинство не отримувало. Правове регулювання здійснювалося фрагментарно Цивільним процесуальним кодексом України, Господарським процесуальним Кодексом України, Законами України «Про звернення громадян», «Про Конституційний Суд України».

Сьогодні основним законодавчим закріпленням системи процесуальних норм, що регулюють адміністративне судочинство, є КАС України. Спеціальне правове регулювання порядку здійснення адміністративного судочинства зберігається в Господарському процесуальному кодексі України.

Новий рівень розвитку правового регулювання адміністративного судочинства в Україні пов'язаний з прийняттям Кодексу адміністративного судочинства України. Ситуація у цій сфері складається так, що КАС України фактично заперечує поширену в теорії адміністративного права думку про те, що адміністративне судочинство – це тільки провадження у справах про адміністративні правопорушення.

КАС України офіційно наповнив новим змістом термін «адміністративне судочинство», чітко окресливши межі цього виду судочинства, пов'язуючи їх тільки з розглядом та вирішенням судами адміністративних справ про захист порушених прав, або прав, що оскаржують, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, інших адміністративних справ, що виникають з адміністративних та інших публічних правових відносин, пов'язаних із здійсненням судового контролю законності та обґрунтованості здійснення державних чи інших публічних повноважень.

Цей факт визначає особливе доктринальне тлумачення системи правовідносин адміністративного судочинства, відмінних від правовідносин, що виникають під час судового та іншого юрисдикційного розгляду справ про адміністративні правопорушення. Врегульовану нормами КУПАП діяльність судів із розгляду та вирішення справ про адміністративні правопорушення найбільш точно варто позначати як провадження у справах про адміністративні правопорушення, з метою уникнення термінологічної плутанини.

У межах судової практики адміністративне судочинство до другої половини 2005 року не ототожнювали з судовим провадженням з розгляду та вирішення цивільних справ, зокрема і у спорах, що виникають

з публічних і інших правовідносин, в яких судами та господарськими судами застосовувалися норми цивільного процесуального та господарського процесуального законодавства відповідно. На користь віднесення порядку розгляду справ про адміністративні правопорушення до адміністративного судочинства свого часу висловлювалися вищі судові інстанції. Щодо Господарського процесуального кодексу України, то законодавець зберіг спеціальне правове регулювання з розгляду справ про адміністративні правопорушення, без перенесення правових норм, що їх регулюють, в КУПАП, що призвело до дуалізму та протиріччя в правовому регулюванні здійснення адміністративного судочинства судами загальної юрисдикції та господарськими судами.

Найбільш оптимальною є модель, у якій процесуальний порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення судами загальної юрисдикції буде регламентувати КУПАП, що сприяє диференціації правового регулювання адміністративного судочинства, а все правове регулювання буде зосереджено в Кодексі адміністративного судочинства України за аналогією з Господарським процесуальним кодексом України.

Розосередження у цьому разі норм, що регламентують розгляд справ про адміністративні правопорушення, за різними нормативними актами потенційно створює складності для осіб, які застосовують право, оскільки необхідні процесуальні інститути, що стосуються, наприклад, законної сили судового рішення, стадій, доведення, регламентовані в ЦПК України, відірвані від Кодексу України про адміністративні правопорушення. Такий підхід дасть змогу уніфікувати правила здійснення судами загальної юрисдикції адміністративного судочинства, сприятиме однаковому тлумаченню і застосуванню норм, що регулюють порядок розгляду та вирішення адміністративних справ.

Обґрунтованим в термінологічному плані є розуміння адміністративного судочинства як порядок функціонування судової влади з розгляду та вирішення адміністративних справ про захист порушених прав або прав, що оспорюють, законних інтересів фізичних і юридичних осіб, інших адміністративних справ, що виникають з адміністративних чи інших публічних правовідносин, пов'язаних із здійсненням судового контролю.

У сучасному розумінні адміністративне судочинство в законодавстві та судовій практиці охоплює діяльність щодо здійснення правосуддя у справах, що виникають з адміністративних та інших публічних правовідносин, провадження у справах про адміністративні

правопорушення господарськими судами та судами загальної юрисдикції.

Висновки

На підтвердження адміністративної концепції щодо місця норм, що регулюють адміністративне судочинство, дослідниками наводяться достатні аргументи. Водночас на сучасному етапі правового регулювання не можна не брати до уваги окремі характерні відмінності між адміністративним правом і нормами, що регулюють адміністративне судочинство. Наприклад, в адміністративному судочинстві діє такий принцип, як диспозитивність, який не є притаманним адміністративному праву. Подібність

процесуальної форми здійснення судами цивільного та адміністративного судочинства, що проявляється в наявності міжгалузевих інститутів, служить не на користь віднесення адміністративного судочинства до інституту адміністративного та адміністративного процесуального права. Щодо дослідження правових презумпцій, то цінність адміністративної концепції полягає в тому, що вона показує дійсний вплив специфіки матеріального права на процесуальну форму вирішення адміністративних справ судами. Це, зокрема, проявляється в відмінному від цивільного судочинства порядку розподілу обов'язків із доведення, де не останню роль відіграють правові презумпції.

Список використаних джерел

1. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Лозинський Ю. Р. Правове регулювання правоохоронної діяльності : навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 365 с.
2. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35–36, 37. Ст. 446.
3. Ковалів М. В., Єсімов С. С. Адміністративне судочинство як форма здійснення судової влади. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law. Series: Law*. 2017. № 18. С. 31–35.
4. Шаганенко В. П. Сутнісні характеристики системи права. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 2. С. 69–74.
5. Карпа М. Публічно-правовий спір як встановлення та розмежування компетенцій органів публічної влади (теоретичні аспекти). *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2017. Вип. 3. С. 26–34.
6. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у двох томах. Т. 1. Загальна частина / ред. кол.: В. Б. Авер'янов. Київ : Юрична думка, 2004. 584 с.
7. Авер'янов В. Б. Нові категорії кодексу адміністративного судочинства України: питання наукового тлумачення. *Часопис Київського університету права*. 2010. № 2 С. 5–10.
8. Корчинський О. І. Правові засади організації адміністративного судочинства в Україні : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Львів, 2018. 185 с.
9. Джафарова М. Сучасний погляд на предмет адміністративного процесуального права України. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 2. С. 90–94.
10. Сідей Я. розмежування адміністративної юрисдикції з іншими видами юрисдикції у сфері судової компетенції. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 6. С. 196–200.
11. Константи́й О. До питання поняття, предмета, методу і системи адміністративного судочинства України. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 8. С. 86–90.
12. Романяк М. М. Сутність адміністративної юрисдикції та процесуальних форм їх реалізації: окремі питання визначення. *Держава та регіони*. 2017. № 1. С. 93–97.
13. Судді обговорювали проблеми застосування окремих норм КАСУ. 11.03.2019. *Закон і бізнес*. URL: https://zib.com.ua/ua/136733-suddi_obgovorili_problemi_zastosuvannya_okremih_norm_kasu.html
14. Петришина М. М. Сутність юрисдикції адміністративного суду. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2017. № 29. С. 98–101.
15. Адміністративний кодекс УСРР. Ліга закон. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP270014.html

References

1. Kovaliv, M. V., Yesimov, S. S., & Lozynskyi, Yu. R. (2018). *Pravove rehulivannia pravookhoronnoi diialnosti : navchalnyi posibnyk* [Legal regulation of law-enforcement activity : textbook]. Lviv : Lviv State University of Internal Affairs, 365 [in Ukr.].
2. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 06.07.2005 r. № 2747-IV [Code of Administrative Proceedings of Ukraine : Law of Ukraine No. 2747-IV of July 06, 2005]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine)*. 2005, 35–36, 37. Art. 446 [in Ukr.].
3. Kovaliv, M. V., Yesimov, S. S. (2017). *Administratyvne sudochynstvo yak forma zdiisnennia sudovoi vlady* [Administrative proceedings as a form of exercise of the judiciary]. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law. Series: Law*, 18, 31–35 [in Ukr.].

4. Shahanenko, V. P. (2012). Sutnisni kharakterystyky systemy prava [Essential characteristics of the system of law]. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava (Law Review of Kyiv University of law)*, 2, 69–74 [in Ukr.].
5. Karpa, M. (2017). Publichno-pravovyi spir yak vstanovlennia ta rozmezhuvannia kompetentsii orhaniv publichnoi vlady (teoretychni aspekty) [Public and legal dispute as establishing and differentiating the competencies of public authorities (theoretical aspects)]. *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia (Public administration and local self-government)*, 3, 26–34 [in Ukr.].
6. Averianov, V. B. (Ed.). (2004). Administratyvne pravo Ukrainy. Akademichnyi kurs: pidruchnyk: U dvokh tomakh: T. 1. Zahalna chastyna [Administrative law of Ukraine. Academic course : textbook : In two volumes: Vol. 1. General part]. Kyiv : Iurydychna dumka, 584 [in Ukr.].
7. Averianov, V. B. (2010). Novi katehorii kodeksu administratyvnoho sudochynstva Ukrainy: pytannia naukovoho tlumachennia [New categories of the Code of Administrative Proceedings of Ukraine: issues of scientific interpretation]. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava (Law Review of Kyiv University of law)*, 2, 5–10 [in Ukr.].
8. Korchynskiy, O. I. (2018). Pravovi zasady orhanizatsii administratyvnoho sudochynstva v Ukraini [Legal bases of the organization of administrative proceedings in Ukraine]. *Candidate's thesis*. Lviv. 185 [in Ukr.].
9. Dzhafarova, M. (2019). Suchasnyi pohliad na predmet administratyvnoho protsesualnoho prava Ukrainy [Contemporary view on the subject of administrative procedural law of Ukraine]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo (Entrepreneurship, economy and law)*, 2, 90–94 [in Ukr.].
10. Sidei, Ya. (2018). Rozmezhuvannia administratyvnoi yurysdyksii z inshymy vydamy yurysdyksii u sferi sudovoi kompetentsii [Differentiation of administrative jurisdiction with other types of jurisdiction in the field of judicial competence]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo (Entrepreneurship, economy and law)*, 6, 196–200 [in Ukr.].
11. Konstanyi, O. (2019). Do pytannia poniattia, predmeta, metodu i systemy administratyvnoho sudochynstva Ukrainy [To the question of the concept, subject, method and system of administrative proceedings of Ukraine]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo (Entrepreneurship, economy and law)*, 8, 86–90 [in Ukr.].
12. Romaniak, M. M. (2017). Sutnist administratyvnoi yurysdyksii ta protsesualnykh form yikh realizatsii: okremi pytannia vyznachennia [The essence of administrative jurisdiction and procedural forms of their implementation: separate issues of definition]. *Derzhava ta rehiony (State and regions)*, 1, 93–97 [in Ukr.].
13. Suddi obhovoriuvaly problemy zastosuvannia okremykh norm KASU [The judges discussed the problems concerning the application of certain rules of the Code of Administrative Proceedings of Ukraine]. *Zakon i biznes (Law and business)*. Retrieved from https://zib.com.ua/ua/136733-suddi_obgovorili_problemi_zastosuvannya_okremih_norm_kasu.html [in Ukr.].
14. Petryshyna, M. M. (2017). Sutnist yurysdyksii administratyvnoho sudu [The essence of the jurisdiction of the administrative court]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. Serii: Yurysprudentsiia (*Scientific Bulletin of the International Humanitarian University*. Series: Jurisprudence), 29, 98–101 [in Ukr.].
15. Administratyvnyi kodeks USRR [Administrative Code of the Ukrainian SSR]. *Liha zakon (League of Law)*. Retrieved from http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP270014.html [in Ukr.].

Стаття: надійшла до редакції 04.02.2020
прийнята до друку 19.02.2020

The article: is received 04.02.2020
is accepted 19.02.2020